

klar, som noget i Verden kan være; den, der ikke kan forstaa denne Betænkning, har ikke almindelig Menneſteforſtand, men hvad der ikke ſtaar deri, kan man ikke forstaa, og det er blot dette, jeg har talt om. Jeg ſkal hermed ſlutte, idet jeg, uagtet den ærede Ordfører har badlet det, vil tillade mig at blive paa det Standpunkt ikke at indlade mig paa denne Sag. Jeg vil overlade Sagens Afgjørelſe til dem, der pſiſte den ſat igjennem, og til dem, der lade ſig nøie med de Dplyſninger, der foreligger.

Ordføreren (Berg): Det ærede Medlem gav Udvalget den Ros, at det havde ilet med ſit Arbeide. Det er mig kjært at høre dette blive udtalt af det ærede Medlem, der ellers har ſaa Meget at ſige paa Udvalgenes Arbeide. Om Udvalget end ikke er kommen til det Reſultat, ſom det ærede Medlem billiger, giver han det dog den Ros, at det har arbeidet flittigt. Man har nu haat Leilighed til i Løbet af nogle Uger dels at ſaae ſkrevet dels at gjennemgaa alle de vedkommende Aktstykker, og vi have dertil anvendt en paſſende Tid; jeg tager alſaa til Indtægt, at vi have været flittige. Denne Tid og denne Flihd have vi ikke tidligere haat Leilighed til at anvende. Naar et Udvalg paa 15 Medlemmer ſtaar i det Lillidsforhold, hvori Udvalg i Almindelighed ſtaa til det Thing, der vælger dem, ſelv om der kunde være En og Anden i Thinget, ſom ikke føler ſig repræſenteret i Udvalget, maa jo forøvrigt allerede dette være et Moment, ſom har ſin Betydning ved Spørgſmaalets Afgjørelſe. Dernæſt vil jeg ogſaa takke det ærede Medlem for den Ros, han gav Ordføreren for, at Betænkningen var ſkrevet jævnt forſtaaeligt, ſaaledes at den, der ikke forſtod, hvad der ſtaar, ikke havde almindelig Menneſteforſtand. Det ærede Medlem ſaaned imidlertid Dplyſning om, at Kontrakten indeholdt en Forpligtelſe til at overdrage vedkommende Fabrikant hele den Beſtilling, 128 Kanoner, ſom der er Tale om, ſaaledes at Kontrakten blev ugyldig, naar Tallet blev nedſat, ſkjøndt det ærede Medlem, ſom nævnt, meget godt kan forſtaa, hvad der ſtaar i Betænkningen. Nu ſtaar der imidlertid i Betænkningen, at „Ved Kontrakten forpligter Miniſteriet ſig til at overdrage det nævnte Firma Leveringen af 128 Kanoner af den omhandlede Konſtruktion med Reſervebele og Tilbehør“, og nogle Medlemmer have ſpøiet til: „Da man imidlertid ikke fra Krigsbeſtyrelſens Side har anvendt den Forſigtighed ved Indgaaelſen af Kontrakten at betinge ſig dens Gyldighed ogſaa for det Tilfælde, at man gjorde en noget mindre Beſtilling“. Jeg turde derfor maatte bemærke af diſſe to Citater, dels af hele Udvalgets Udtalelſer paa Sp. 1—2 i Betænkningen, og dels af nogle Medlemmers Udtalelſe Sp. 9—10, frengaar det tydeligt og klart, at Kontrakten er bindende med Henſyn til hele Beſtillingen af 128 Kanoner, og at, dersom vi tog f. Ex. 8 Kanoner fra, vilde

Fabrikanten for ſit Vedkommende kunne fratæde Kontrakten. Jeg tror, at dette er forſtaaeligt af Betænkningen for almindelig ſund Menneſteforſtand, men dermed er det ogſaa klart nok, hvad der har været den aldeles afgjørende Hovedgrund for diſſe „nogle Medlemmer“ til at afholde ſig fra et muligt Forſlag om en Nedſættelſe af den Del, ſom Krigsminiſteren har forlangt i Reſerve, idet man nemlig derved, ſaaledes ſom Kontrakten foreligger, vilde udfætte hele Foranſtaltningens Gjennemførelſe for Fare og gjøre det muligt, at Fabrikanten paa Grund af ſenere indtrædende Prisforhøielſer eller paa Grund af ſtøre Beſtillinger — idet det jo nemlig vil findes opløst i Betænkningen, at man er i Ferd med at indføre de ſamme Kanoner i Italien — kunde finde ſin Regning ved at gaa fra hele Kontrakten, ſaa at mulignis de 120 Kanoner — hvis det var det, det ærede Medlem vilde have — kunde blive langt dyrere end de 128 Kanoner efter Kontrakten. Der hører, forekommer det mig, ikke mere end almindelig ſund Menneſteforſtand til at tillægge denne Udtalelſe af „nogle Medlemmer“ den Slutning, ſom jeg her har fremsat. De øvrige behagelige Bemærkninger, ſom det ærede Medlem fremsatte, ſtal jeg for mit Vedkommende ikke komme ind paa. Det er mig meget kjært at vide, at det ærede Medlem med Henſyn til Spørgſmaal af denne Natur er i Uoverensſtemmelſe med mig, thi perſonlig deler jeg ikke den Betragtning, at, fordi vi kun kunne ſende 10 Mand imod 100, er det ligegyldigt, at de 10 Mand have gamle Vaaben og de 100 Mand nye og gode Vaaben, og jeg deler heller ikke den Betragtning, at fordi vi ere et lille Land, er det ligegyldigt, om vi have et Forſvar eller ikke. Men jeg deler den Betragtning, at, uagtet vi ere et lille Land, ſkulle vi dog med den Begrændſning, ſom ligger i ſamtlige vore Forhold og i Kravene til andre Foranſtaltningers Fremme, ordne vort Forſvarsveſen paa en efter ſamtlige vore Forhold forſvarlig Maade.

M. C. Chriſtjenſen: Hvad angaar den ærede Ordførers Udtalelſe om, at man kunde henvende ſig til Ordføreren og af ham kræve de Dplyſninger, man maatte ønske, da ſkal jeg bemærke, at man undertiden kan ſaae Dplyſninger fra Andre end fra Udvalget og Krigsbeſtyrelſen. Man kan undertiden ſaae de beſtſe Dplyſninger fra dem, ſom have været Menige og deltaget i Krigslivet og — ſom jeg tidligere har omtalt — have ſlaabt Kanoner op ad Bakke. Der kunde ogſaa indtræffe det Tilfælde, at man kan ſaae bedre Dplyſninger af Lirermand end af den ærede Ordfører; thi der er ikke ſaa ſaa Invalider, der nu ere Lirermand, og ſom have betjent Kanoner i Krigstid.

Winther: Den ærede Ordfører vilde ikke gaa ind paa de Behageligheder, ſom jeg har ſagt